

Idegenes kiemelés

A magyarban a kiemelés legfőbb eszköze a szórend. A mondat leghangsúlyosabb eleme az állítmány előtti szó (összetett állítmány vagy igekötős ige esetén az ige ragozott részét közvetlenül megelőző szó). Mivel a szórendet ennek megfelelően rugalmasan változtatni tudjuk, a legtöbbször fölösleges az indoeurópai mintájú, alárendelt mondatos kiemelés.

„*Mi-az-ami, ki-az-aki*”

- o A kerület szakhatóságai azok, akik döntésre jogosultak ebben a kérdésben.

Magyarosan:

A kerület szakhatóságai jogosultak döntésre ebben a kérdésben.

- o A két ingyenes program közül a 9 SE talán az, *amelyik* a leginkább megfelel a kezdőknek.

Semmivel sem kevésbé hangsúlyos a mondat így:

A két ingyenes program közül talán a 9 SE felel meg leginkább a kezdőknek.

A nyomatékot fokozza az is, hogy ilyenkor az igekötő elválik, és az ige mögé kerül.

A kérdéseket is fölöslegesen fogalmazzák így:

- o *Mi az ön szerint, ami a legégetőbb probléma?*

Mi a legégetőbb probléma ön szerint?

A kötött szórendű nyelveknek nincs ilyen eszközük, azért használnak mellékmondatot. Mi maradjunk az egyszerűbb megoldásnál!

Ami..., hogy

A túlbonyolított, mellékmondatos kiemelés egyik válfaja ez is:

- o Ami a változást elindította, az az, hogy a múlt századi ideológiák csődöt mondtak.

Mennyivel egyszerűbb így:

A változást az indította el, hogy...

Gyakran elmarad a két *az*-ból álló főmondat. Így keletkeztek az ilyen, két mellékmondatból álló mondatok:

- o Amit én tudtam, hogy az okmányiroda beszerzésére kiírt pályázattal valami nem volt rendben.

Helyesen:

Én (csak) azt tudtam, hogy az okmányiroda beszerzésére kiírt pályázattal valami nem volt rendben.

És se szeri, se száma az ilyen kezdetű mondatoknak:

- o Ami nem tetszik nekem, hogy...; Ami kár, hogy...; Ami furcsa, hogy...; Amit nem értek, hogy...

Ha a vonatkozó névmást mutató névmásra cseréljük, máris talpra áll a mondat:

Az nem tetszik, hogy...; Az a kár, hogy...; Az a furcsa, hogy...; Azt nem értem, hogy...; Vagy: A furcsa az, hogy...